

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Pardubice

Inspekční zpráva

Základní škola Pardubice - Polabiny, Družstevní 305

Adresa: Družstevní 305, 530 09 Pardubice - Polabiny

Identifikátor: 600 096 211

Zřizovatel: Město Pardubice Pernštýnské náměstí 1, 530 20 Pardubice

Školský úřad Pardubice Za pasáží 657, 530 21

Termín konání orientační inspekce 1. - 5. listopad 1999:

Čj.	102 396/99-2450
Signatura	oj2ct102

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení kvality vzdělávání

Matematika a společenské vědy v 1. - 5. ročníku

Kontrolou schválených učebních plánů a časové dotace pro výuku předmětů v jednotlivých ročnících nebyly zjištěny žádné odchylky. Tematické plány vyučující zpracovávají tak, aby byla zajištěna kontinuita výuky předmětů v jednotlivých ročnících, s ohledem na reálné podmínky ve třídě. Informovanost učitelů o žácích se specifickými poruchami je velmi dobrá.

Ve škole je v maximální míře využíváno odborné a pedagogické způsobilosti učitelů, což se projevilo ve velmi dobré úrovni výuky. Ve všech hospitovaných hodinách vyučovali pedagogové, kteří splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Výuka probíhá v příjemném prostředí učeben, s velmi pěknou výzdobou žákovskými pracemi a novým nábytkem. Nedostatkem je malý prostor ve třídách na velký počet žáků některých třídních kolektivů. Učební pomůcky mají standardní úroveň, z větší části si je tvoří sami vyučující. Didaktická technika je ve škole doplňována účelně.

Při výkladu nového učiva i při opakování probírané látky byly použity vhodné metody a prostředky, tempo výkladu bylo přiměřené věku žáků. V hospitovaných hodinách byla funkčně využívána učebnice a další připravené materiály. Množství předávaných informací odpovídalo z větší části podmínkám třídy a náročnosti učiva, zvolené techniky podporují ve většině tříd zapamatování učiva. Pozitivním rysem je snaha většiny vyučujících o používání správné odborné terminologie u žáků, je rozvíjeno logické myšlení žáků. Ve vyučovacích hodinách převládalo vedení žáků k samostatnosti, žáci využívali alternativních možností k efektivnímu řešení úloh.

Velká většina hospitovaných hodin se vyznačovala vhodnou motivací žáků, jejich aktivita byla během vyučování na dobré úrovni. Ve vyučovacích hodinách vládne pracovní atmosféra, která je ovlivněna vhodnými přístupy vyučujících k žákům. Nové učivo je vyvozováno na základě známé probrané látky a zkušeností žáků. Při zadávání úkolů byli žáci upozorňováni na problémy, pomoc byla nabízena a žáky využívána. V průběhu hodin jsou kladeny otázky tak, aby neustále prověřovaly znalosti a dovednosti žáků, výsledky učení jsou průběžně vyhodnocovány. Klasifikace žáků při zkoušení byla objektivní, vyučujícími vždy zdůvodněná. V závěru hospitovaných hodin učitelé shrnuli průběh výuky s hodnocením výkonu žáků.

Vzájemná komunikace mezi učiteli a žáky byla ve většině případů spíše nadprůměrná, fungovalo prostředí důvěry a spolupráce. Učitelé dbali na rozvoj komunikačních dovedností žáků při slovním doprovodu řešených příkladů. Pozitivní vztah žáků k výuce je motivován také osobnostními vlastnostmi vyučujících.

Plánování a příprava výuky je velmi dobrá. Personální podmínky jsou vynikající, materiální podmínky jsou dobré. Psychohygienické podmínky výuky, organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace - všechny tyto jevy jsou nadprůměrné.

Úroveň výuky matematiky a společenských věd v 1. - 5. ročníku je nadprůměrná.

Přírodovědné předměty (chemie a přírodopis)

Časová dotace v předmětech přírodopis a chemie odpovídá učebním plánům, tematické plány jsou v souladu s osnovami předmětu. Kontinuita výuky mezi jednotlivými třídami je zajištěna. Všechny hospitované hodiny byly vyučujícími připraveny. Výukové cíle některých hospitovaných hodin byly příliš náročné a nepřiměřené aktuálnímu stavu třídy.

Odborná způsobilost vyučujících je využívána. Pro výuku je využívána pracovní chemie-fyziky a přírodopisu. Prostředí pracovní chemie není pro žáky podnětné. Rezervy jsou v estetice i vybavení plynem, či pomůckami, např. Periodickou soustavou prvků. Kabinety jsou vybaveny dostatečným množstvím pomůcek i odbornou literaturou.

Ve většině sledovaných hodin byly účelně využívány pomůcky, didaktická technika i další zdroje informací. Učivo bylo předkládáno v logických souvislostech, byl kladen důraz na mezipředmětové vztahy. Nedostatkem části hodin bylo velké množství probírané látky, dlouhý zápis do poznámkových sešitů, absence procvičení a naučení nové látky ve škole a absence názoru.

Většina hodin se vyznačovala dobrou motivací žáků. Pochvaly žáků navozovaly pozitivní atmosféru ve třídách. Hodiny měly návaznost na poznatky z laboratorních prací a životních zkušeností žáků. V závěru některých hodin chybělo ověřování pochopení látky a nebylo prováděno hodnocení výkonu žáků.

Ve většině sledovaných hodin byla úroveň řízených rozhovorů se žáky vynikající. Osobnosti žáků byly respektovány.

Plánování a příprava výuky, podmínky výuky, organizace formy a metody výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace chemie a přírodopisu jsou nadprůměrné úrovně.

Celkově je hodnocena výuka chemie a přírodopisu jako nadprůměrná.

Matematika a fyzika

Týdenní časová dotace vyučovacích hodin matematiky a fyziky odpovídá učebnímu plánu. Učební plán současných 6. tříd byl pro dobu celé školní docházky v době inspekce pouze ve stavu návrhu, nebyl ještě zcela uzavřen, neměl formálně definitivní podobu. Návrh respektoval učební plán deklarovaného vzdělávacího programu. Učební osnovy vzdělávacího programu jsou plně obsaženy v tematických plánech sledovaných předmětů, posloupnost a časové dotace pro jednotlivá témata jsou pedagogy optimálně zpracovány pro podmínky školy. Třída VI.A zaměřená na matematiku má rozšířenou výuku o 2 hodiny nepovinného předmětu. Přesto v tematickém plánu není formálně obsaženo rozšiřující učivo matematiky. Příprava pedagogů na výuku je kvalitní. Výukové cíle byly v jednotlivých vyučovacích hodinách plněny v souladu se zásadou soustavnosti a s přihlédnutím na aktuální podmínky ve třídě. Za zmínku stojí, že žáci mají od 6. ročníku v rámci předmětu praktické činnosti výuku v užívání výpočetní techniky.

Pedagogický sbor je stabilizován. Veškerou výuku matematiky a fyziky provádějí učitelé s pedagogickou a odbornou způsobilostí. Výuka fyziky se uskutečňuje většinou v odborné pracovní fyziky a chemie. Kabinet fyziky je dostatečně vybaven pomůckami pro konání demonstračních, skupinových a frontálních experimentů i laboratorních prací. Žáci jsou vybaveni učebnicemi a dalšími učebními texty. Ostatní studijní materiály jsou žákům v omezeném množství dostupné v žákovské knihovně. Prostředí učeben, ve kterém probíhala výuka matematiky a fyziky nebylo příliš podnětné. V hospitovaných hodinách absentovaly relaxační chvíle, vyučující často opomíjeli nevhodné návyky sezení žáků.

Struktura vyučovacích hodin odpovídala věkovým zvláštnostem žáků, formy a metody práce byly většinou rozmanité, vhodně střídány. Vyučovací čas byl efektivně využíván, spád hodin odpovídal možnostem a schopnostem žáků. Organizace výuky hodin, kde to bylo možné v souvislosti s obsahem učiva, umožňovala žákům pracovat individuálním tempem. Odbornou terminologii vyučující vhodně používali a vyžadovali od žáků s přihlédnutím na žákovské znalosti a zkušenosti. Obsah učiva vždy navazoval na procvičené vědomosti. Žáci získávali znalosti a dovednosti v žádaném obsahu, rozsahu i tempu. Vyučující využívali při výkladu

nového učiva i při procvičování bilaterálních vztahů s jinými vyučovacími předměty. Zápisy a náčrty prováděné vyučujícími na tabuli byly, až na jednu výjimku, přehledné. Učivo bylo žákům interpretováno vždy věcně správně. Domácí úkoly jsou zadávány účelně a v přiměřeném množství. Žákovské sešity v matematice nejsou všemi vyučujícími kontrolovány.

Při zahájení vyučovací jednotky byl žákům vždy oznámen cíl hodiny, výklad vycházel ze znalostí a dovedností žáků, jejich prověřování či doplňování. Vyučujícím šlo vždy o to, aby žáci pochopili vztahy a souvislosti, uměli aplikovat učivo. Hodnocení vědomostí žáků mělo pozitivně motivační charakter, bylo objektivní, spravedlivé, učitelem zdůvodněné. Při orientačním zjišťování znalostí a dovedností žáků učitelé pochvalou též pozitivně motivovali žáky, s přihlédnutím na individuální dispozice žáků. V závěru hodin bylo mimo shrnutí učiva většinou prováděno i hodnocení výkonu žáků.

V hodinách panovala atmosféra vzájemného respektu, spolupráce, tolerance a důvěry mezi žáky a vyučujícími i žáky navzájem. Ve výuce byl vytvářen prostor pro žáky, k vyjádření vlastního názoru, východiska a řešení. V diskusích vyučující připouštěli možnost různých názorů. Žáci nejvyšších ročníků měli někdy snahu tuto možnost znevažovat. Verbální i neverbální komunikace vyučujících byla kultivovaná, svým vystupováním byli pro žáky pozitivními vzory. Nežádoucí chování žáků se v době konání inspekce neobjevilo, naopak bylo zřejmé, že žáci jsou vedeni k dodržování pravidel mezilidských vztahů. K sobě i k dospělým se chovali ohleduplně a zdvořile.

Plánování a příprava učitelů na vyučování je velmi dobrá.

Personální podmínky pro výuku matematiky a fyziky jsou ve škole vynikající, materiální velmi dobré, psychohygienické dobré. Podmínky výuky jsou celkově velmi dobré.

Organizace výuky, použité formy a metody práce jsou velmi dobré.

Motivace a způsob hodnocení žáků mělo nadprůměrnou úroveň.

Úroveň spolupráce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy měla výraznou převahu pozitiv.

Výsledky výuky v matematice a fyzice

Ve srovnávacích prověrkách ČŠI dosáhl náhodně vybraný vzorek žáků 9. ročníku v matematice nadprůměrných výsledků, ve fyzice byl výsledek průměrný až nadprůměrný. V matematice dělali žákům problém provést z paměti zkoušku správnosti řešení lineární rovnice, praktické použití Pythagorovy věty a měřítko na mapě. Ve fyzice úloha s působením tlakové síly a rovnováha na dvojzvratné páce. Z průběhu hospitovaných hodin bylo patrné, že žáci požadované vědomosti a dovednosti dobře ovládají a umí aplikovat na praktických úkolech. V loňském školním roce se školního kola matematické olympiády účastnilo enormní množství žáků, zatímco fyzikální olympiády nikdo.

Úroveň vědomostí a dovedností je spíše nadprůměrná, velmi dobrá.

Kvalita vzdělávání žáků v matematice a fyzice je velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepční záměry základní školy vycházejí z analýzy podmínek školy. Realizace výchovně vzdělávacího programu Základní škola je zaměřena na ekologickou výchovu, s vlastní vypracovanou koncepcí výuky. Pozitivním rysem je vytváření příznivého klimatu pro žáky, učitele i rodiče žáků s posilováním mravních hodnot a dodržování mezilidských vztahů. Na základě zájmu rodičů a žáků vznikla výběrová třída (6. ročník) matematiky. Nabídka dalších vzdělávacích aktivit, tj. nepovinné předměty se zaměřením na výuku cizích jazyků v 6. - 9. ročníku, volitelné předměty a dostatečný počet zájmové činnosti vychází z potřeb rodičů a žáků a podmínek školy. Škola ve svém vzdělávacím programu vytváří nabídky i pro žáky se speciálními schopnostmi a potřebami a zpracovává pro ně individuální programy. Pozitivní je působení psychologa na základní škole. Pracovní plán na školní rok vznikl na základě koncepčního záměru školy, je rozpracován a konkretizován pro období jednotlivých měsíců. Prioritní úkoly zahrnují oblast organizace a řízení výchovně vzdělávacího procesu a oblast materiálně-technického zabezpečení chodu školy. Pravidelná kontrola plnění úkolů a termínů vyplývajících z plánu školy je samozřejmostí.

Plánování je jasné a účelné, rozpracované do soustavy plánů. Tato oblast dosahuje velmi dobré úrovně.

Organizování

Organizační struktura řízení školy je přehledná, účinná. Kompetence pracovníků školy vyplývají z organizačního řádu. Organizace vzdělávacího a výchovného procesu i provozu školy je propracovaná, má jasně stanovená pravidla fungování. Nejsou ustaveny metodické či předmětové komise. Vyučující stejného předmětu či ročníku se scházejí a radí spontánně, dle potřeb. Absentuje důsledná koordinovanost v rámci některých předmětů. Organizace vyučování žáků odpovídá obecně závazným právním předpisům. Poradními orgány ředitelky školy mimo pedagogické rady je vedení školy (oba zástupci ředitelky, dle potřeby výchovná poradkyně nebo vedoucí vychovatelka školní družiny). Ředitelka se pravidelně schází se zástupci rodičů - radou školy, kde řeší jejich připomínky a náměty. Spolupracuje i s žakovskou školní radou, složených ze zástupců jednotlivých tříd. Všichni pracovníci mají přístup k potřebným informacím, které jsou předávány na pravidelných měsíčních poradách a prostřednictvím nástěnky ve sborovně. Ochrana osobních dat je zajištěna. Výroční zpráva poskytuje dostatek informací o škole.

Organizační uspořádání školy je funkční, má spíše nadprůměrnou úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Operativní řízení vzhledem k počtu zaměstnanců školy je funkční a účinné. Ředitelka školy používá demokratický styl ve vedení lidí. Odbornost a schopnosti pedagogů jsou v odpovídající míře využívány pro výuku, organizování školních soutěží i mimoškolní zájmovou činnost žáků. Vedení školy vytváří optimální podmínky pro účast vyučujících na akcích, které jsou pořádány v rámci vzdělávání pedagogických pracovníků akreditovanými institucemi. Vyučujícím, kteří začínají nebo nemají potřebnou odbornou způsobilost je dle ředitelky zajištěna didaktická a metodická pomoc. Systém hmotného stimuluování pracovníků byl vypracován pod názvem Kritéria přiznávání nenárokových složek platu. Pracovníci s ním byli seznámeni na provozní poradě. V rámci sebehodnocení školy proběhlo poprvé v loňském

školním roce testování „Kalibro“ pro žáky 9. Ročníku. Po analýze byla provedena opatření, účinnost opatření nebyla ještě zhodnocena a jiné srovnávací prověrky nebyly vedením školy zadány.

Vedení a motivování pracovníků, jeho systém, rozsah a efektivnost je dobrá.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní činnost výchovně vzdělávacího procesu vychází z organizačního uspořádání a z pracovních náplní zástupců ředitelky. Vedení školy má vytvořen systém kontrolní činnosti. Zjištění z kontrol jsou analyzována a jsou plánovanou náplní pedagogických rad. Pedagogická dokumentace je kontrolována pravidelně. Součástí kontrolní činnosti je hospitační činnost. Stěžejní hospitační formou je hodnocení výsledků prací žáků, častá přítomnost ředitelky či zástupců ředitelky školy ve třídě. Zápisy z hospitačí jsou prováděny ojedinele, výsledky zjištění vedení školy jsou s vyučujícími, podle vyjádření ředitelky, vždy prokonzultovány. Podpůrná dokumentace nebyla předložena. Ředitelka má zcela dostatečný přehled o kvalitě práce všech zaměstnanců školy.

Stanovený kontrolní systém vychází z častého kontaktu se všemi zaměstnanci, vedená dokumentace má nedostatky - úroveň kontrolních mechanismů je dobrá.

Hodnocení kvality řízení

Celkově je kvalita řízení nadprůměrná.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- Škola se maximálně prezentuje na veřejnosti, vytváří podmínky pro upevňování hrdosti na svou školu podporou a organizací akcí reprezentujících školu, např.: Den otevřených dveří, koncerty pěveckého a flétnového souboru, Vánoční salon, ukázkové hodiny pro rodiče i oslavami významných dnů a svátků.
- Mimořádně velká je účast žáků ve školních kolech soutěží se širokým zaměřením. Celkem 21 tříd se účastnilo školy v přírodě, byl pořádán letní tábor s ekologickým zaměřením a mnoho dalších mimoškolních akcí (viz Výroční zpráva za školní rok 1998/99).
- Areál základní školy prošel rekonstrukcí. Proběhla generální oprava některých pavilonů, přístavba tělocvičny, úprava školního hřiště. Ve školní roce 1997/98 uvedli do provozu počítačovou pracovnu. Prostory v okolí budov mají novou dlažbu. Zkvalitnění podmínek výchovně vzdělávacího procesu velmi pozitivně hodnotí rodiče, které vyplývá ze vzorku zadaného dotazníku pro rodiče.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina č. 86/VII-12/93, ze dne 15. prosince 1993
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol čj. 1918/99
- Dotazník pro ředitelku před inspekcí
- IZ čj. O-10-02/9596-8
- Podkladová inspekční dokumentace základní školy
- Vnitřní řád školy
- Řád školní družiny

- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 199/99 a hospodaření za rok 1998
- Koncepce dalšího rozvoje výchovně vzdělávací práce ZŠ Polabiny
- Plán školní družiny
- Pracovní plán školy 1999/2000
- Rámcový plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků 1999/2000
- Písemné záznamy kontrolní činnosti vedení školy
- Záписy z pedagogických rad
- Tematické plány učitelů
- Hospitační záznamy školních inspektorů
- Učební plány
- Plán práce na listopad 1999
- Vnitřní řád školy
- Kriteria přiznávání nenárokových složek platu
- Organizační řád školy
- Organizační schéma řízení školy
- Třídní knihy hospitovaných tříd
- Žákovské sešity a žákovské knížky v hospitovaných třídách

ZÁVĚR

Pozitiva:

- zkvalitnění prostředí školy a okolí
- bohatá mimoškolní činnost, účast žáků na školních soutěžích
- vztahy učitel - žák jsou na velmi dobré úrovni
- stabilizovaný pedagogický sbor, vysoká pedagogická a odborná způsobilost ve sledovaných předmětech

Doporučení:

- Doplnit tematický plán matematiky rozšiřujícím učivem pro třídu se zaměřením na matematiku.
- Zlepšit úroveň grafického projevu žáků nižších tříd II. stupně častější kontrolou žákovských sešitů.
- Motivovat žáky k účasti ve fyzikální olympiádě.
- Zvážit, zda by pro kvalitnější vzdělávací činnost školy bylo vhodné ustanovit předmětové komise.
- Vytvořit systém pravidelného sebehodnocení školy.

Kvalita průběhu vzdělávání ve sledovaných předmětech a oblast řízení školy je velmi dobrá, má nadprůměrnou úroveň.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a přijatému programu jsou čerpány účelně a efektivně.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Věra Rečlová	V. Rečlová v. r.
Členové týmu	Mgr. Božena Šifnerová	B. Šifnerová v. r.
	Mgr. Vladimír Tomek	V. Tomek v. r.

V Pardubicích dne 19. listopadu 1999

Přílohy

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 3. prosinec 1999

Razítko

Mgr. Helena Pískovská

H. Pískovská v. r.

.....
Podpis ředitelky

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	99-12-28	102 454/99-2450
Zřizovatel	99-12-28	102 455/99-2450
Rada školy	---	---

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky ŘŠ nebyly.